

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118241104
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6118241104.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobkyne: J. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. U., R. XXXX/XX (pôvodne právne zastúpená: JUDr. Romanom Juríkom, PhD., advokátom, naposledy so sídlom Nové Zámky, M. Flengera 4, zomrelom 30. 05. 2021) proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 601,30 Eur s príslušenstvom a finančné zadostučinenie v sume 1 000 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 18Csp/56/2018-264 zo dňa 14. januára 2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti m e n í tak , že žalovaný je p o v i n n ý žalobkyni zaplatiť sumu 398,60 eura s 5% úrokom ročne zo sumy 398,60 eura od 24.03.2018 do zaplatenia a primerané finančné zadostučinenie vo výške 400 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky ako súd prvej inštancie zhora uvedeným rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 601,30 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 61,00 Eur od 16.03.2016 do zaplatenia, zo sumy 1,00 Eur od 21.05.2016 do zaplatenia, zo sumy 1,00 Eur od 18.07.2016 do zaplatenia, zo sumy 74,40 Eur od 18.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 74,70 Eur od 29.12.2016 do zaplatenia, ročne zo sumy 74,70 Eur od 27.01.2017 do zaplatenia, zo sumy 15,70 Eur od 09.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 74,70 Eur od 13.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 74,70 Eur od 22.06.2017 do zaplatenia, zo sumy 74,70 Eur od 19.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 74,70 Eur od 20.02.2018 do zaplatenia a finančné zadostučinenie v sume 1 000 Eur, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a žalobkyni v súlade s § 255 ods. 1 s prihladnutím na § 262 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na § 52 ods.1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 3, 5, § 54 ods. 2, § 451 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 3 ods. 5, § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), §1 ods. 2, § 1 ods. 3 písm. f), § 9 ods. 1 písm. l), § 11 ods. 1 písm. b), d), § 24 ods. 1, § 25f ods. 6 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

1.3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázať, že strany sporu uzatvorili tri zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak. Prvá zmluva podľa názoru súdu prvej inštancie neobsahovala správne uvedenú RPMN. V Zmluve je uvedená RPMN vo výške 162,44 % a priemerná RPMN vo výške 45,62 %. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré obsahujú všeobecný vzorec výpočtu RPMN. V uvedenom vzorci ani nikde v zmluve však nie je uvedené aké hodnoty pri výpočte RPMN boli dosadené žalovaným ako veriteľom pri výpočte RPMN. Spotrebiteľ tak nemohol vedieť, ktorá hodnota RPMN (RPMN vo výške 162,44 %, priemerná RPMN alebo RPMN vypočítaná podľa vzorca) je platná pre konkrétnu zmluvu. Zo zmluvy ani nie je jasné, či RPMN obsahuje aj súčet úroku vo výške 28,22 % ročne a administratívny poplatok vo výške 100,78 Eur. RPMN v uvedenej zmluve teda nie je uvedená tak, ako to predpokladá § 11 ods. 1 písm. d) Zákona č. 129/2010 Z. z. Súd prvej inštancie bol navyše toho názoru, že zmluva nebola uzavretá individuálne. Jedná sa nepochybne o formulárovú zmluvu, znenie ktorej nemohol spotrebiteľ meniť. Navyše obsahuje ustanovenie o administratívnom poplatku, ktorý nie je žiadnym spôsobom bližšie definovaný - tzn. za aké úkony veriteľa by ho mal spotrebiteľ platiť, podľa názoru súdu administratívny poplatok ani nebol individuálne dojednaný. Zmluva je písaná drobným, takmer nečitateľným písmom. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval spotrebiteľský úver poskytnutý na základe tejto zmluvy za bezúročný a bez poplatkov.

1.4. V druhej zmluve je uvedená hodnota RPMN vo výške 30 %, úrok je uvedený vo výške 68 % ročne - už samotná skutočnosť, že hodnota ročného úroku je vyššia ako hodnota uvádzanej RPMN naznačuje, že RPMN uvedená v zmluve nie je uvedená správne. V zmluve je uvedená aj hodnota priemernej RPMN vo výške 22,89 %. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky, ktoré obsahujú všeobecný vzorec výpočtu RPMN bez toho, aby žalovaný uviedol aké konkrétne hodnoty do vzorca pri výpočte RPMN dosadil. Jedná sa nepochybne o formulárovú zmluvu, znenie ktorej nemohol spotrebiteľ meniť. Súčasťou zmluvy je navyše dohoda o plnení v splátkach podpísaná v ten istý deň ako spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahuje RPMN uvedenú vo výške 309,86 %. Súd prvej inštancie je teda toho názoru, že rôzne hodnoty RPMN uvedené v zmluve nespĺňajú náležitosti pre RPMN požadované zákonom č. 129/2010 Z. z. Nie je jasné, či RPMN uvedená v zmluve obsahuje aj odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 120 Eur. Zmluva je navyše písaná drobným takmer nečitateľným písmom. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie považoval spotrebiteľský úver poskytnutý na základe tejto zmluvy za bezúročný a bez poplatkov.

1.5. Podľa tretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere celkové náklady spotrebiteľa sú tvorené súčtom úroku spojeného so spotrebiteľským úverom vo výške 101,61 Eur a poplatkom za spracovanie úveru vo výške 100 Eur. RPMN je uvedená vo výške 38,30 % - nie je jasné, či uvedená hodnota RPMN obsahuje aj úrok a poplatok za expresné spracovanie úveru. V zmluve je uvedené, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je 0 Eur, čo je príkrom rozpore s vyššie uvedenými nákladmi spotrebiteľa. Táto informácia o odplate bola navyše pre spotrebiteľa nepravdivá. Súd prvej inštancie je toho názoru, že táto zmluva nebola dojednaná individuálne. Zo zmluvy nie je jasné, aké administratívne úkony mali byť hradené z poplatku za expresné spracovanie úveru vo výške 100 Eur. Vzhľadom na uvedené považoval spotrebiteľský úver poskytnutý na základe tejto zmluvy za bezúročný a bez poplatkov.

1.6. Pri rozhodovaní o tom, či RPMN uvádzaná vo všetkých troch zmluvách spĺňala náležitosti uvedené v § 11 ods. 1 písm. d) Zákona č. 129/2010 Z. z. súd poukázal aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov vyššej inštancie, rozhodnutia Krajských súdov v Prešove sp. zn. 3 Co 124/2016, sp. zn.: 1Co/104/2018. a v Nitre sp. zn. 6Co 33/2018 zo dňa 24.10.2018.

1.7. Konštatoval, že žalovaný sa nezúčastnil ani jedného pojednávania a nevysvetlil metodiku výpočtu RPMN v jednotlivých zmluvách. Písomné vyjadrenia a strohý odkaz na príslušné ustanovenia nariadenia vlády SR číslo 87/1995 Z. z. nepovažoval za dostatočné.

1.8. Súd prvej inštancie vyhodnotil všetky tri zmluvy ako bezúročné a bez poplatkov, preto bola žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému len sumu istiny. Z vykonaného dokazovania mal preukázať, že podľa prvej zmluvy poskytol žalovaný žalobkyni sumu 200 Eur, podľa druhej sumu 400 Eur a podľa tretej zmluvy sumu 268 Eur - po zohľadnení započítania pohľadávok (bod 28 odôvodnenia), celkovo jej poskytol sumu 868 Eur.

1.9. Žalobkyňa zaplatila žalovanému splátkami prvej zmluvy sumu 336 Eur, splátkami druhej sumu 660 Eur a splátkami tretej zmluvy sumu 542,30 Eur, celkovo sumu 1 538,30 Eur. Rozdiel medzi poskytnutou sumou a ňou zaplatenou sumou 670,30 eur je plnením žalobkyne v prospech žalovaného bez právneho dôvodu, preto súd viazaný petitom žalobe vyhovel.

1.10. Námietku premlčania vznesenú žalovaným súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú. Uviedol, že posledná splátka prvej zmluvy bola zaplatená dňa 05. 12. 2014, teda v deň podpisu druhej zmluvy, k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby tak, uviedol žalovaný dňa 05.12.2014 nemohlo dôjsť, z dôvodov, ktoré uviedol právny zástupca žalobkyne v bode 18 odôvodnenia preskúmaného rozsudku.

1.11. Žalobkyňou požadované úroky z omeškania žalovaný nespochybnil čo do sumy, z ktorej sú požadované, ani doby, kedy sa mal žalovaný do omeškania dostať, resp. výšky úroku z omeškania, preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel aj v tejto časti.

1.12. Pokiaľ ide o posúdenie otázky primeraného finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie bol toho názoru, že aplikácia § 3 ods. 5 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je v tomto prípade plne dôvodná. V uvedenom konaní si žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinností žalovaným pri aplikácii zákona č. 129/2010 Z. z. v platnom znení. Je jednoznačné, že všetky tri zmluvy porušovali ustanovenia uvedeného zákona tak, ako bolo uvedené vyššie. Považoval za potrebné poznamenať, že nekalá činnosť žalovaného voči spotrebiteľom je súdu známa z mnohých rozhodnutí súdov vyššej inštancie a aj z kontrolnej činnosti Národnej banky Slovenska, verejne publikovanej na internete. Nárok žalovanej ako spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie, uplatnený podľa zákona č. 250/2007 Z. z. je teda plne dôvodný.

1.13. Tiež poznamenal, že pri uzavretí všetkých troch zmlúv sa žalovaný ako veriteľ, nesprával k žalobkyňi ako spotrebiteľovi v súlade s dobrými mravmi. Nemal záujem uzavrieť so žalobkyňou férový a jasný právny vzťah, snažil sa ju zavádzať a umožnil jej podpisovať pre ňu zjavne nevýhodné kontrakty. Napriek tomu, že žalovanému muselo byť známe, že žalobkyňa riadne zaplatila celý dlh, neustále ju kontaktoval písomne, sms správami a telefonicky, vyhrážal sa jej uplatnením práva zo zmenky (hoci musel vedieť, že právo zo zmenky v spotrebiteľských vzťahoch nemôže uplatňovať od roku 2011) a vyhrážal sa jej aplikáciou dohody o zrážkach zo mzdy. Je jednoznačné, že takéto správanie sa žalovaného vyžaduje satisfakciu. Je nepochybné, že sankcia za porušenia povinností zo strany žalovaného ako veriteľa má byť účinná, primeraná a odradzujúca. V tejto súvislosti súd prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 6Cdo 127/2017.

1.14. Podľa názoru súdu prvej inštancie suma 1 000 Eur je vzhľadom na intenzitu porušenia zákona (podpísanie troch zmlúv) a neustále kontaktovanie a zastrahovanie žalobkyne napriek tomu, že si svoje povinnosti zo všetkých troch zmlúv riadne splnila plne odôvodnená.

2. Rozsudok v zákonnej lehote napadol odvolaním žalovaný namietajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. K zmluve o úvere uzatvorenej dňa 10.06.2014 uviedol, že bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 Obč. zákonníka nevzniklo a nárok je premlčaný pre uplynutie subjektívnej lehoty; jej počiatok ustálil najneskôr dňom 05.12.2014, kedy žalobkyňa uhradila poslednú splátku istiny a kedy nadobudla vedomosť o úhrade dlhu, keďže plnila dobrovoľne. V tejto súvislosti poukázal na rovnaký názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016. Za premlčaný považoval nárok aj pre uplynutie objektívnej lehoty dňom 05. 12. 2017.

2.2. K výške odplaty v druhej a tretej zmluve o úvere uviedol, že neboli splnené podmienky bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru uvedené v § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, v čom spočíva nesprávnosť RPMN, keďže neabsentuje, čo je jediný dôvod vyhlásenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere so vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve o úvere. Žalobkyňa bola dostatočne informovaná o výške RPMN. Údaj RPMN je uvedený jednak na prednej strane zmluvy o úvere a zároveň na samostatnej listine, s ktorou bola žalobkyňa oboznámená a ktorá jej bola so zmluvou o spotrebiteľskom úvere odovzdaná. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri

poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“) odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Nariadenie definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise zmluvy o úvere a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Žalovaný bol názoru, že úrok nie je odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatu, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. Ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov; súvisí s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po ich poskytnutí.

2.3. K poplatku za expresné spracovanie úveru 100 Eur žalovaný uviedol, že na webovej stránke NBS je zverejnený zoznam poplatkov, ktoré sa do výpočtu RPMN nezahŕňajú a boli tam zahrnuté aj poplatky za expresné spracovanie úveru, preto tento neprestavuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov; RPMN uvedená v zmluve je preto správna a do výpočtu RPMN nezahŕňa.

2.4. Ďalej uviedol, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere žalobkyňa vzala na vedomie, že výška RPMN sa vypočítava podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a vzorca uvedeného vo VOP poskytnutia spotrebiteľského úveru. V zmluve zobrala na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý úver platnej ku dňu podpísania zmluvy je 15,89 % (zmluva o úvere II) a vo výške 25,87 % (zmluva o úvere III). Z toho vyplýva, že výška odplaty je v súlade s nariadením a neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN, ako aj uvedenie priemernej ročnej RPMN. Ak by po podpise Zmluvy nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo odplata, úrok či RPMN je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy. Toto právo nevyužila, teda že súhlasila s obsahom zmluvy a podmienkami jeho poskytnutia.

2.5. Citujúc § 3 ods. 5 druhá veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa uviedol, že síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. A jeho priznanie prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení.

2.6. Poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa od počiatku neplatila splátky podľa zmlúv o úvere, viacnásobne porušila zmluvné povinnosti a dostala sa s plnením záväzku do omeškania. Mal za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobkyňa neodôvodnila jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo - právneho vzťahu medzi ňou a žalovaným. Suma 1 000 Eur nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo by vhodné ju priznať, je neprimerane vysoká a neodôvodnená.

2.7. Podľa žalovaného žalobkyňa plnila na základe platnej zmluvy o úvere, ktorá nebola vyhlásená za neplatnú a právny dôvod na plnenie nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a preto bezdôvodné obohatenie nevniklo. Nevznikla jej žiadna ujma a opätovné sankcionovanie

by bolo vzhľadom na jej konanie neprimerane prísne a spôsobilo by hrubú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa.

2.

2.1.

2.2.

2.3.

2.4.

2.5.

2.6.

2.7.

2.8.

2.9.

2.10.

2.11.

2.8. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody. Pri rozhodovaní o tomto nároku je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu; pokiaľ žalobkyňa poukazuje na skutočnosť, že sa úspešne domáhala svojich spotrebiteľských práv, na druhej strane je potrebné uviesť, že to bola žalobkyňa, ktorá žiadala o úver. S poukazom na vyššie uvedené, za daného stavu a s ohľadom na opakované ľahostajné konanie žalobkyne výška uplatneného finančného zadosťučinenia nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobiť preventívne naprieč existujúcich spotrebiteľských vzťahov. Konanie žalobkyne formou žaloby na priznanie finančného zadosťučinenia nie je adekvátne okolnostiam a nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec (odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné) v súlade s § 378 a § 219 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

5. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 601,30 Eur s príslušenstvom uvedeným v bode 1 tohto rozhodnutia titulom vydania predmetu bezdôvodného obohatenia a finančného zadosťučinenia v sume 1 000 Eur na tom skutkovom základe, že so žalovaným uzatvorila tri zmluvy o spotrebiteľskom úvere (dňa 10.06.2014, dňa 05.12.2014 a dňa 17.05.2016), ktoré sú bezúročné a bez poplatkov pre absenciu povinných údajov podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (nesprávna RPMN). Žalovaný mal preto nárok na zaplatenie len istiny úveru, preto z poskytnutých finančných prostriedkov v sume 879 Eur a ňou uhradenej sumy 1 480,30 Eur si žalobou uplatnila rozdiel

6. Súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel, keďže námietku premlčania vznesenú žalovaným nevzhladol dôvodnou.

7. Žalovaný v odvolaní odvolacie dôvody vymedzil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie vecí predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

9. S poukazom na odvolacie námietky žalovaného bolo predmetom odvolacieho konania posúdiť správnosť záverov súdu prvej inštancie v otázke námietky premlčania vznesenej žalovaným, podľa

ktorého subjektívna premlčacia lehota začala plynúť dňa 05.12.2004, kedy žalobkyňa poukázala na jeho účet poslednú splátku nad rámec istiny a uplynula dňa 05.12.2016 a objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 05.12.2017. Ďalej mal za to, že RPMN bola v zmluvách uvádzaná správne a že žalobkyňa nesie dôkazné bremeno na preukázať, v čom spočíva nesprávne uvádzaná RPMN. Taktiež spochybňoval dôvodnosť a výšku priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, výška nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobí preventívne.

10. Odvolací súd sa po prejedaní veci nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v otázke premlčania nároku zo zmluvy uzatvorenej dňa 10.06.2014. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu dvojročnú a objektívnu trojročnú, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročnú. Odlišný a na sebe nezávislý je začiatok a priebeh ich plynutia aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou ustanovenie §-u 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr.

11. Odvolateľ zastáva názor, že žalobkyňa subjektívna premlčacia doba na uplatnenie práva začala plynúť momentom, keď preplatila úver (o úroky a poplatky), resp. uhradila istinu, teda po 05. 12. 2014. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 28.09.2021, v ktorom, posudzujúc počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby v spotrebiteľskom charaktere sporu uviedol, že je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou ustanovenie §-u 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr.

11.2. Akcentoval na špecifickosť situácie vyvolanú osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného k 29.06.2012 (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) s tým, že aj v tejto špecifickej situácii je ale pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia potrebné skúmať okamih, kedy oprávnený subjekt (t. j. spotrebiteľ) nadobudol skutočnú skutkovú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

11.3. Za skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, je potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená

osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť.

11.4. Otázkou nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/1/2012 uviedol, že starorímsky princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. V uznesení sp. zn. 6MCdo/9/2012 zo dňa 16.01.2013 Najvyšší súd doplnil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Poukázal na povinnosť súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktoré sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je nárok uplatňovaný. Najvyšší súd tiež uviedol, že rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

11.5. Na základe uvedených východísk potom dovolací súd uzavrel, že podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti (viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 413/2013) je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (actio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr.

11.6. V kontexte uvedeného výkladu a právneho názoru vysloveného v citovanom rozhodnutí v prejedávanej veci potom neobstojí názor odvolateľa, že momentom zaplata istiny úveru, t. j. dňa 05. 12. 2004, nadobudla žalobkyňa preukázateľnú a skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného. Túto jednoznačne musela nadobudnúť neskôr, ale ani žalobkyňa ani žalovaný v tomto smere neuvádzali svoje tvrdenia, odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu a plnej moci na zastupovanie v konaní udelenom žalobkyňou advokátovi dňa 05. 03. 2018 zastáva názor, že najneskôr udelením plnej moci advokátovi sa žalobkyňa skutočne dozvedela o bezdôvodnom obohatení žalovaného, keďže tento úkon smeroval k podaniu žaloby. Ako je ďalej uvedené, ustálenie počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je v danej veci právne významné.

12. Ohľadne objektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia v prejednávanej veci žalovaný zastáva názor, že k jej uplynutiu došlo dňa 05. 12. 2017. Ako už bolo uvedené, pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Podľa § 107 ods. 2 Obč. zákonníka sa najneskôr právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Objektívna premlčacia doba začne teda plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 09. júna 2020, ktorým uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8Cdo/163/2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vyslovil, že nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa

vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktáčnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej (odsek 10.2).

12.2. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že prvá zmluva bola uzatvorená dňa 10. 06. 2014 a keďže ju súd posúdil ako bezúročnú a bez poplatkov, všetky platby uhradené nad istinu momentom ich úhrady nadobudli charakter bezdôvodného obohatenia. Medzi stranami nebolo ani sporné, že žalobkyňa ku dňu 21.11.2014 piatimi úhradami po 56 Eur, uhradila celkovo sumu 280 Eur, t.j. istinu úveru zo zmluvy č. 401800489 zo dňa 10.06.2014 a príslušenstvo, ako aj sama uviedla, dňa 05.12.2014 uhradila v hotovosti v kancelárii žalovaného. Uvedený deň bol rozhodujúci pre počiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty, ktorá uplynula 05.12.2017, ako tvrdil žalovaný. Keďže žaloba bola podaná 10.05.2018, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy uzatvorenej dňa 05.12.2014 bol uplatnený po uplynutí premlčacej doby.

13. Ak vznesenie strana sporu námietku premlčania uplatneného nároku, musí sa súd touto zaoberať námietkou vždy ako otázkou primárnou a až následne posudzovať žalobcom uplatnený nárok meritórne. Zásada hospodárnosti konania musí viesť teda konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie, napr. výšky zostatku pôžičky, bezdôvodného obohatenia, škody a podobne. So zreteľom na vyššie uvedené, ako aj odvolací dôvod žalovaného, týkajúci sa námietky premlčania, odvolací súd prioritne posudzoval premlčanie práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy č. 401800489 zo dňa 10.06.2014 a keďže dospel k záveru o premlčaní nároku, správnosť záverov súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru už ďalej neposudzoval.

14. Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že pohľadávka žalobkyne zo zmluvy uzatvorenej dňa 10.06.2014 je premlčaná, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil a žalobu zamietol. Odvolací súd výšku bezdôvodného obohatenia vypočítal nasledovne - žalovaná žalovanému uhradila sumu 336 Eur (56 eur x 6). Úver jej bol poskytnutý vo výške 200 eur, rozdiel je 136 Eur (336 eur - 200 eur).

15. V súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.12.2014 (druhá zmluva) odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v ten istý deň bola spolu so zmluvou uzatvorená dohoda o plnení v splátkach, ktorou sa zmenila splatnosť zmluvy zo dňa 05.12.2014. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné dať do pozornosti rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo 7. júna 2016 č. GUV-709/2016, ktorým bolo spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. podľa § 25 ods. 1 v spojení s § 35e ods. 3 Zákona o dohľade nad finančným trhom - uložené predbežné opatrenie, a to povinnosť zdržať sa používania nekalej obchodnej praxe spočívajúcej v tom, že so spotrebiteľom je súčasne alebo v bezprostrednej časovej následnosti uzatváraná zmluva o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorazovo a dohoda o splátkach toho istého úveru. V odôvodnení rozhodnutia konštatovala, že bezprostredne po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je so spotrebiteľom uzavretá dohoda o plnení v splátkach, ktorej dôsledkom je zdraženie úveru (zvýšenie RPMN), pričom táto skutočnosť nie je spotrebiteľovi prostredníctvom RPMN náležite odôvodnená a vysvetlená. K uzavretiu dohody o plnení v splátkach spotrebiteľ pristúpi, keďže sa domnieva, že sa nemení výhodnosť jeho úveru. Banková rada NBS konštatuje, že takéto konanie spoločnosti Pohotovosť je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a následnej dohody o plnení v splátkach.

16. Odvolací súd, tak ako aj súd prvej inštancie dospel k záveru, že uzatvorenie dohody o plnení v splátkach bezprostredne po uzatvorení úverovej zmluvy znemožňuje spotrebiteľovi získať objektívne informácie o podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje. Takýto postup žalovaného pôsobí vo vzťahu k spotrebiteľovi zavádzajúco, máťúco. Žalovanému nič nebránilo premietnuť obsah dohody do samotnej zmluvy o úvere, keďže je zrejmé, že zmluvné strany prejavili záujem dohodnúť sa na vrátení istiny spolu s odplatom v 12 mesačných splátkach, nie jednorazovo, už pri vstupe do zmluvného vzťahu. Správne tak mal byť už v samotnej zmluve o úvere uvedený údaj RPMN 309,86 % (č. I. 9 spisu), nie 80 %, ktorý je zjavne niekoľkonásobne nižší. Teda v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.12.2014 bola uvedená nesprávne RPMN v neprospech spotrebiteľa, pretože bola uvedená niekoľkonásobne nižšie ako v skutočnosti bola, preto je potrebné považovať poskytnutý úver podľa § 11 ods. 1 písm. d) Zákona o

spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov, a preto sa v tejto časti s rozhodnutím súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.12.2014 stotožnil, a preto bolo v tejto časti potrebné žalobe vyhovieť.

17. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 17.05.2016 (tretia zmluva) je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože RPMN bola uvedená nesprávne a v neprospech spotrebiteľa. Zo zmluvy vyplýva, že výška RPMN sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru vo výške 38,30 %. Podľa Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru tvoriacich neoddeliteľnú súčasť uvedenej zmluvy, boli predpokladmi pre výpočet RPMN celková výška úveru, výška odplaty a termín splátky istiny a odplaty (s výnimkou úroku, notárskych poplatkov, poplatkov za nedodržanie záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a iných poplatkov, kde ich zahrnutie do RPMN vylučuje všeobecne záväzný právny predpis).

17.2. Podľa § 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení v čase uzatvorenia dotknutej zmluvy, ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

17.3. Podľa § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení v čase uzatvorenia dotknutej zmluvy, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok,

18. Pokiaľ sa žalovaný v odvolaní bránil tým, že poplatok za expresné spracovanie úveru vo výške 100 Eur je podľa Národnej banky Slovenskej republiky poplatkom, ktorý sa do výpočtu RPMN nezahŕňa, odvolací súd uvádza, že túto skutočnosť žalovaný ničím nepreukázal a odvolací súd ani iných spôsobom nezistil. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné považovať poplatok za expresné poskytnutie úveru podľa § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné za poplatok, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a bol veriteľovi známy, a preto je nákladom, ktorý je podľa § 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné zohľadniť pri výpočte RPMN. Z argumentácie žalovaného ako aj z predložených VOP vyplýva, že žalovaný pri výpočte RPMN poplatok za expresné spracovanie úveru, ani úroky nezohľadňoval, a potom nemohla byť RPMN v dotknutej zmluve uvedená správne, preto je potrebné prijať záver, že RPMN bola v zmluve uvedená v neprospech spotrebiteľa, keďže nebola pri jej výpočte zohľadnená celková výška nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Z toho dôvodu je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

19. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplata sumy 601,30 Eur. Odvolací súd však dospel k záveru, že nárok žalobkyne je čo do sumy 136 Eur premlčaný. Ďalej odvolací súd v súvislosti so zmluvou zo dňa 05.12.2014 zistil, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 400 Eur, žalobkyňa uhradila žalovanému 660 Eur (10 x 66 Eur), preto bezdôvodné obohatenie žalovaného z uvedenej zmluvy predstavuje sumu 260 Eur. V súvislosti so zmluvou zo dňa 17.05.2016 odvolací súd zistil, že žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 400 Eur, pričom žalobkyňa žalovanému uhradila sumu 538,60 Eur (2 + (74,70 Eur x 7) + 15,70 Eur), teda bezdôvodné obohatenie predstavuje z uvedenej zmluvy 138 Eur. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odvolací súd považoval žalobu za dôvodnú v časti 398,60 Eur, v ktorej časti žalobe vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol.

20. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala aj úroku z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo súm špecifikovaných v bode 1 rozhodnutia. Predmetom žaloby je vydanie bezdôvodného obohatenia. Pri tomto type nároku lehota splatnosti nie je určená právnym predpisom a nevyplýva ani z dohody účastníkov. V danom prípade je preto potrebné aplikovať § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého splatnosť záväzku nastáva potom, čo veriteľ, teda oprávnená osoba, požiada o plnenie. Žalobkyňa nepreukázala že by žalovaného pred podaním žaloby vyzývala na plnenie. Podľa ustálenej súdnej praxe

sa za písomnú výzvu na plnenie považuje aj žaloba podaná proti dlžníkovi. Žalovanému bola žaloba doručená dňa 23.03.2018, preto odvolací súd považuje za prvý deň omeškania deň nasledujúci po dni doručenia žaloby, t. j. 24.03.2018. Výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 Nariadenia Vlády SR č. 85/1995 Z. z.). Nárok z titulu bezdôvodného obohatenia je samostatným záväzkovým vzťahom, teda nie je rozhodujúce, kedy došlo k vzniku zmluvného vzťahu, ale kedy došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, a preto výška úroku z omeškania musí byť priznaná v súlade s právnou úpravou účinnou v čase vzniku bezdôvodného obohatenia. Keďže úroková sadzba sa od roku 16.03.2016 nezmenila, a je vo výške 5 %, pričom bezdôvodné obohatenie žalovaného vzhľadom na obdobie uzatvorených zmlúv muselo vzniknúť po 16.03.2016, odvolací súd priznal žalobkyni úrok z omeškania zo sumy 398,60 Eur od 24.03.2018 do zaplatenia.

21. K argumentácii žalovaného, že nenastala žiadna z foriem bezdôvodného obohatenia, odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ súd určí, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takéto rozhodnutie má len deklaratórny charakter, ktorý potvrdzuje, že poskytovateľ úveru nemal od počiatku nárok na zaplatenie úrokov a poplatkov, nakoľko pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nedodržiaval ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu je odvolací súd toho názoru, že v danej veci ide o skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia získaného na základe plnenia bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

22. K námietke týkajúcej sa priznaného primeraného finančného zadosťučinenia odvolací súd uvádza, že podľa § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase podania návrhu na začatie konania, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22.2. Inštitút finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je prostriedkom slúžiacim k reparácii ujmy spotrebiteľa vzniknutej porušením povinností dodávateľa. Jeho výška zákonom určená nie je. Z pojmu primerané zadosťučinenie je možné vyvodiť, že jeho výška bude závislá od konkrétnych okolností každého prípadu. Súd by mal pri určení výšky primeraného zadosťučinenia prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania dodávateľa, rozsah jeho následkov a možnosti ich odstránenia. Nárok na primerané zadosťučinenie je samostatným nárokom nezávislým na iných finančných nárokoch (napríklad náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia) a jeho výška má byť úmerná len rozsahu a významu porušenia povinnosti dodávateľa. Nárok vzniká proti porušiteľovi práva spotrebiteľa. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje (Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

23. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil keď v predmetnom konaní aplikoval ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. a priznal žalobkyni nárok na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu, že žalovaný porušil práva žalobkyne ako spotrebiteľa, resp. porušil svoje povinnosti ustanovené v právnych predpisoch na ochranu spotrebiteľa. V predmetnom konaní žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv, resp. porušenie povinností žalovaného v zmysle osobitných predpisov (zákona č. 129/2010 Z. z.). Odvolací súd žalobe žalobkyne vyhovel v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 398 Eur vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého na základe druhej a tretej zmluvy (z dôvodu, že žalovaný porušil povinnosti uložené mu zákonom č. 129/2010 Z. z. vyhotoviť zmluvu o úvere so všetkými zákonom vyžadovanými náležitosťami). Avšak žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 136 Eur z prvej úverovej zmluvy zamietol vzhľadom na úspešne uplatnenú námietku premlčania. Žalobkyňa odôvodnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia skutočnosťou, že žalovaný na ňu vytvárala nátlak napriek tomu, že vrátila poskytnuté prostriedky (poukazujúc na

upozornenie z 01.02.2017 - č. I. 20, oznámenie z 11.12.2017 - č. I. 22 a predvolanie z 20.02.2018 - č. I. 23). Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 14.01.2020 uviedla, že obťažovanie začalo až po zaplatení splátok z tretej zmluvy. Tretiu zmluvu uzatvorila žalobkyňa dňa 17.05.2016 pričom poskytnuté peňažné prostriedky mala splatiť v 12. mesačných splátkach vždy k 17. dňu toho ktorého mesiaca s termínom konečnej splatnosti dňa 17.05.2017. Z predložených potvrdení o zaplatení vyplýva, že žalobkyňa uhradila splátky dňa 21.06.2016, 18.07.2016, 18.11.2016, 29.12.2016, 27.01.2017, 09.03.2017, 13.03.2017, 22.06.2017, 19.10.2017 a 20.02.2018, teda neuhrádzala splátky v súlade s dohodnutou zmluvou. V čase zaslania upozornenia z 01.02.2017 bola v omeškaní s tromi splátkami, preto kontaktovanie žalobkyne zo strany žalovaného odvolací súd považuje dôvodné, a teda odvolací súd zo strany žalovaného nezistil vyvíjanie neprimeranému nátlaku na žalobkyňu.

24. S prihliadnutím na vyššie uvedené je podľa názoru odvolacieho súdu poskytnutie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 Eur (tak ako to učinil súd prvej inštancie) neprimerané. Žalobkyňa bola v konaní úspešná len v časti vydania bezdôvodného obohatenia týkajúceho sa druhej a tretej zmluvy z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov, čím bol splnený jediný predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Tak ako bolo uvedené vyššie, podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa nepreukázala neprimerané vyvíjanie nátlaku zo strany žalovaného, a preto bolo tieto skutočnosti potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Odvolací súd tiež zohľadnil správanie žalovaného pri uzatváraní zmlúv, v dôsledku ktorého žalobkyňa plnila aj to, na čo žalovaný nemal právny dôvod, pričom uvedený protiprávny stav žalobkyňa čiastočne odvrátila úspešným bránením práva na súde. Keďže žalobkyňa požadovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 Eur, so žalovaným uzatvorila 3 zmluvy, je možné predpokladať, že primerané finančné zadosťučinenie za porušenie tej ktorej zmluvy malo predstavovať sumu cca 333 Eur. Keďže žalobkyňa v súvislosti s uplatnením porušenia práva v súvislosti s prvou zmluvou nebola úspešná, odvolací súd nepovažoval v tejto časti priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za dôvodné. V zostávajúcej časti, keďže nebolo preukázané vyvíjanie neprimeraného nátlaku zo strany žalovaného, odvolací súd rozhodol primerané finančné zadosťučinenie znížiť tak, že za porušenie práva za každú zmluvu priznáva 200 Eur, teda spolu 400 Eur.

25. S poukazom aj na uvedené dôvody odvolací súd dospel k potrebe rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť podľa § 388 CSP aj v časti priznania primeraného finančného zadosťučinenia tak, že žalobkyňu priznáva proti žalovanému primerané finančné zadosťučinenie vo výške 400 Eur a vo zvyšku žalobu o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia zamietá.

26. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 CSP výrokom, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, pretože úspech žalobkyne bol čiastočný, u oboch sporových strán rovnaký. Žalobkyňa si uplatnila nárok na zaplatenie sumy 1601,30 eur, v konaní bola úspešná v sume 798,60 eur a v zamietajúcej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 801,40 eur bol jej nárok zamietnutý, teda v tejto časti bol v konaní úspešný žalovaný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).